

TUNNIKAVA LÜHIFILMILE “UPCYCLE”

TUNNI EESMÄRK: Tutvustada õpilastele traditsioonilise ehk lineaarmajanduse ning ringmajanduse mudelit. Läbi ühe ettevõtte näite selgitada ringmajanduse eeliseid traditsioonilise ees sh selle jätkusuutlikkust ning ressursisäästlikkust. Õpilane oskab nimetada võtmeetappe ühes ärimudelis ning näha seoseid nende vahel nagu ka majanduslikke vastastikseoseid teiste organisatsioonidega. Õpilane oskab nimetada alternatiivse majandusmudeliga ettevõtteid ja algatusi Eestis ning oskab selgitada lähenemise erilisust võrreldes lineaarse majandusmudeliga.

Tunni läbiviimiseks on õpilastel vajalik kasutada nutiseadet.

LÕIMING: Majandus
Ühiskonnaõpetus
Inimeseõpetus
Loodusõpetus

VANUS: II kooliaste

FILMI ANDMED:

Autor: Ressources Humaines Sans Frontières
Riik: Prantsusmaa
Aasta: 2015
Filmi pikkus: 5:28
Keeled: prantsuse, eesti
Filmi püsilink: youtu.be/QP26jCDAPTM

TUNNI KESTUS: 45 min

TUNNIKAVA:

Soojendus (10 minutit) Enne video vaatamist teevad õpilased individuaalselt harjutuse 1 pakkudes selgitusi väljatoodud mõistetele. Arutage rühmaga selgitused läbi. Tunni hilisemas järgus paluge neil vajadusel selgitusi korrigeerida uue info põhjal.

lineaarne majandusmudel – viitab tootmis- ja tarbimisprotsessile, mille käigus esmalt ammendatakse maavarad, millest valmistatakse tooteid, mis lähevad seejärel müüki. Tooteid ostavad tarbijad, kes mõni aeg neid kasutavad, kuid seejärel ära viskavad. Protsessi käigus tekib suur hulk jäätmeid.

taaskasutus – tarbekaupade, materjalide ja teenuste korduv kasutus või nende jäätmetes sisalduvate ainete kasutamine.

ringmajandus – on majandusmudel, kus rõhk on ressursside ja materjalide taaskasutusel, tootmishulga vähendamisel, looduslike materjalide kasutamisel ja jäätmete ümbertöötlemisel.

Harjutuse 2 võiksid õpilased teha koos paarilisega ning valiga kaks eraldi paari selgitama mõlemat mõistet. Pärast internetiotsinguid tehke harjutused 3 ja 4 suuliselt kogu rühmaga. Pärast arutelu paluge neil täita kokkuvõtlikult tööleht.

Harjutus 4 vastused: www.tallinn.ee/est/prygihunt/Margised

Töö videoga (15min) Harjutus 5 on jagatud nelja etappi lähtuvalt tootmisprotsessist. Tee paus vajalikel hetkedel ning anna õpilastele aega vastuste kirjutamiseks. Vaadake filmi uuesti 00:00–1:47 ilma pausideta, andke aega vastuste täiendamiseks ning arutage vastuseid kogu klassiga.

A: Jäätmete muutmine ressurssideks: 00:00–0:43

Kogutakse kokku kohvipaks ehk toiduülejääk.

B: Tootmine: (00:43–1:00)

Töölised valmistavad sellest komposti. Kompostist tehakse kunstlik puutüvi, mille peal saavad seemned kasvada.

C: Edasimüük ja tarbimine: (1:00–1:15)

Tavainimestele ja kokkadele restoranides.

D: Jäätmekäitlus – mida tehakse kompostiga? (1:15–1:47)

Ladestatakse pinnasesse, et rikastada muldasi ja parandada nende mitmekesisust.

Vaadake videot edasi (kuni 2:33) ning paluge õpilastel teha harjutus 6. Vaadake video lõpuni ning paluge neil vastata ka küsimusele 7. Arutage mõlema harjutuse vastuseid järjest.

Kokkuvõte (10 min)

Peale vaatamist paluge õpilastel teha skeem ringmajandusest kohvipaksu näitel (harjutus 8). Ringi elemendid võivad olla erinevas sõnastuses:

Kohvi joomine tarbija poolt – kohvipaksu kokkukogumine – kohvipaksu komposteerimine sobivaks – seenekasvatust komposteeritud materjalist "puutüve" peal – pärast seenekasvatust ladestatakse kompost loodusesse – lagunedes rikastab materjal mulla koostist.

Kui õpilased avaldavad selleks soovi, võite videot koos uuesti vaadata (kuni 1:56). Paluge ühel õpilasel oma skeem tahvile joonistada ning arutage see kogu rühmaga läbi.

Kinnistamine (10 min)

Harjutuse 9 eesmärk on liikuda analüüsitud näitest Eesti ringmajanduse näideteni. Ülesande võivad õpilased sooritada individuaalselt ja kirjalikult, aga klassi võib ka jagada kuueks selliselt, et iga väiksem rühm valib ühe pakutud näidetest, teeb märkmeid ning jagab teiste rühmadega suuliselt. Kui varasemad ülesanded on võtnud planeeritust rohkem aega, võib jääda harjutus 9 individuaalseks koduseks tööks.

1. Mida võiksid tähendada järgmised terminid?

lineaarne majandusmudel

taaskasutus

ringmajandus

2. Uuri, mida tähendavad mõisted "Upcycling" ja "Downcycling".

3. Milliseid taaskasutatavaid materjale oskad nimetada? Milliseid neist sorteerid prügi hulgast välja sina?

4. Mida tähendavad järgmised märgistused pakendil:

5. Milline on ringmajanduse ärimudel? Kirjelda nelja erinevat etappi tootmisprotsessil **UpCycle**'i näitel:

A: **Jäätmete muutmise Ressurssideks** – millist toorainet on vaja?

B: **Tootmine** – mida tehakse ressursist?

C: **Edasimüük ja tarbimine** – kellele müüakse toodet?

D: **Jäätmekäitlus** – mida tehakse kompostiga?

6. Millega tegeleb organisatsioon **Ateliers Sans Frontiers**?

7. Kirjelda, millistele meie ühiskonna probleemidele aitab lahendust leida sotsiaalne ettevõtte **UpCycle**?

8. Joonista **UpCycle** seenekastavuse näite põhjal ringmajanduse skeem. (10 minutit)

9. Vali üks sotsiaal- ja solidaarmajanduse näidetest Eestis ja koosta lühike ülevaade nende tegevustest ning selgita, kuidas meie ühiskonnale ja planeedile sellest kasu on.

- Coffee people
- Uuskasutuskeskus
- Eesti Pimemassööride Ühing
- Toidupank
- Mondo Crafts
- Otse Tootjalt Tarbijale – OTT võrgustik